

at lade denne Sag gaa videre og skjænte den en grundig Overveielse.

Schlegel: Først maa jeg bringe den høitærede Minister min Tak for den sympatetiske Maade, paa hvilken han har stillet sig til Forslaget, som naturligtvis er ganske overordentlig tilfredsstillende for mig. Jeg kunde maasse dermed slutte, naar det dog ikke var ret naturligt, at jeg gjorde nogle ganske faa Bemærkninger til den ærede Ministers Foredrag. Med Hensyn til Krigsstaadeerstatningen gjorde den ærede Minister opmærksom paa, at de Skadelidende der ikke havde en almindelig Ret til Erstatning, og at vi heller ikke kunne paatage os den. Deri har den ærede Minister selvfølgelig fuldstændig Ret, men en af Grundene er den, at Krigsstaadeerstatning heldigvis ikke hører til de almindelige Ting, og at det er det Naturligste, at man, naar der foreligger noget saa Extraordinært som Krig, derefter tager sin Bestemmelse om, hvad man vil gjøre. Men det Forhold, vi her omhandle, er desværre ordinært, det falder jo ind under det daglige Livs Gæng, og der er derfor en ganske anden Grund til at have vedvarende Bestemmelser derom end om Krigsstaadeerstatning. Ministeren sagde, at man var endnu ikke kommen til at give Erstatning for den Friheds Berøvelse, som var en Folge af en Krig mod Fjenden, men det vilde være at gaa betydeligt videre end dette Forslag, thi det vil dog ikke gaa videre, end at Staten skulde give Erstatning for den Frihedsberøvelse, som Staten ved sine Organer har forarsaget, medens man slet ikke har den samme Grund til at erstatte den Frihedsberøvelse, som foranlediges ved Krig. Dernæst fremhævede den ærede Minister, at der burde sættes visse Grændser for Erstatning af For-muestab. Jeg har taget dette Spørgsmaal under omhyggelig Overveielse, det er jo kommet under hyppig Diskussion i andre Lande, om der ikke burde sættes visse Grændser i saa Henseende, men jeg tror, at den ærede Minister er lidt vel ængstet i den Retning, naar han taler om overmaade høie Erstatninger, thi man kan nok ved Tankeexperimentter komme til at faae høie Erstatninger, særlig naar man som i Udlandet arresterer Bankierer, som paastaar hver Dag at tjene Mil-lioner, men det er kun ved at tage saadanne ganske ekstraordinære Tankeexperimentter, at man kan komme til den Slags Resultater, og jeg tror ikke, at der er nogen virkelig Fare til Stede, thi Manden skal jo godt-gjøre virkelig at have lidt et saadant Tab ved at paavise, at han ved et eller andet Experiment kunde have tjent saa Meget, saa

han vil næppe faae disse store Erstatninger. Og saa er der den Mislykthed, at jeg tror, at det vil blive langt dyrere for Staten at sætte en Grændse, naar hine Tilfælde med Bankierer, som vi heldigvis kun sjældent have, undtages, thi saa vil man i alle Tilfælde komme til at stræbe hen til at naae dette Maximum, medens der ellers kun vil blive Tale om høist ubetydelige Erstatninger, og den Vedkommende vil være forholdsvis tilfreds med blot at faae Erstatning, selv om den er nok saa ringe, som et Tegn paa, at han i Virkeligheden er funden uskyldig. Jeg tror altsaa ikke, at dette vilde være til For-del for Staten, men det er, som sagt, ikke noget Dissentspunkt, der vedkommer det Væsentlige i Loven. At der vil komme mange Sager, er nok muligt, men iøvrigt har jeg ikke haft noget Forbillede til den Paragraf i noget andet Lands Lov, da den jo staar i nøie Forbindelse med vor Lovgivnings Regler om, hvorledes man skal forfølge den Slags Sager. Jeg tror imidlertid, at den rette Grændse vil komme af sig selv ved den Maade, hvorpaa Sagen her er ordnet, idet den Vedkommende ikke faar fri Proces, med mindre Justitsministeriet finder, at der er Grund til at give ham det, ellers maa han føre Sagen paa sin egen Bekostning. Og naar der ikke er nogen Udset til at vinde den Sag, saa vil han lade det være, thi jeg tror nok, at det vil være en overmaade ringe Binding for hans Rygte, at han taber Sagen; naar han i Forveien veed, at han ikke kan vinde den, eller at han dog i alt Fald ingen Erstatning kan faae, saa kan det vist næppe tilfredsstille ham i nogen høi Grad at anlægge den.

Hvad endelig angaar summa appellabilis, saa er det med fuldt Forjæt, at jeg har foreslaaet den ophævet, og det er særlig, fordi der andre Steder, navnlig i Tydskland, er fremkommen Frygt for, at der skal fremkomme helt forskjellige Afgjørelser i den Slags Sager, da det jo er overmaade uheldigt, at man i en Del af Landet er flot, i en anden sparsommelig, saa at man paa et Sted giver Erstatning, paa et andet Sted nægter det. I Tydskland skal alle Afgjørelser finde Sted ved den høieste Rigsret i Leipzig. Det vilde nu imidlertid, navnlig efter den ærede Justitsministers Anskuelse, her være aldeles uoverkommeligt for Høiestret og medføre en fuldstændig Overbebyrdelse, men jeg synes dog, at man maa stræbe hen til, at Sagerne med Lethed kunne komme høit til Veirs, og jeg tænker mig, at særlig det Offentlige havde en høi Grad af Interesse i, at de kunde komme der uden Hensyn til summa appellabilis. Det Of-